

دربارهٔ انسان‌شناسی دین

سه مقدمه

آنماری دوال مالفیت

استفن د. گلیزیر

مایکل لمبک

ترجمهٔ ابراهیم موسی پور

نشر جوانه توس

۱۳۸۶

میشناسد:

مالفیت، آنه ماری دوال، ۱۹۱۴ - ۱۹۸۲ م.

Malefijt, Annemarie de waal

عنوان و پدیدآور:

درباره انسان‌شناسی دین؟ سه مقدمه / آنماری دوال مالفت،

استفن د. گلیزیر، مایکل لمبک؛ مترجم ابراهیم موسی پور.

تهران: جوانه توس، ۱۳۸۶

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

مختصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شایک:

978-964-96524-9-8

وضعیت فهرست نویسی:

فيا

یادداشت:

کتابنامه

مندرجات:

انسان شناسی و مطالعہ دین / آنماری دوال مالیت، ص ۱۱-۳۶.

انسان شناسه، دین: / استف: د. گلنیر، ص: ۳۷-۵۲.

گفتمان انسان شناسی، دین / مائیکل لمیک، ص ۵۳-۸۶

انسان (دین) — مقالہ ہا و خطا ہا۔

قوم شناسی -- مقالہ ہا و خطا ہا۔

گلیڈنگ، استون، ۱۹۴۹ - م.

موضوع:

موضوع:

شناسه اثر و دد:

شناسه افزوده:

شأنه الخ و د:

شناسه الز و دد:

شعبه الف: ۵۵۵۵

۱۰۵۲

داده‌های زیر:

شماره کتابخانه ملی

Glazier, stephen

لِسْك، مایکا، ۱۹۵۰ - م.

Lambek, Michael

مفتاح

موسیٰ پور، ابراہیم
R1. ۲۵۶ / ۲۴۱۳۸۵

2,222

AD-FC1AA

- ☐ دربارهٔ انسان‌شناسی دین؛ سه مقدمه
- ☐ نوشتهٔ آماري دوال مالفييت، استفن گليزير و مايكل لمبيك
- ☐ ترجمهٔ ابراهيم موسي پور
- ☐ نسخه پرداز: محمدعلي ايمان پور
- ☐ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- ☐ چاپ اول، ۱۳۸۶
- ☐ چاپ و صحافي: جهان كتاب
- ☐ نشر جوانه توس. تلفن: ۶۶۹۷۰۶۷۷. پست الكترونيك: info@javanetoos.com
- ☐ قيمت: ۱۵۰۰ تومان

ISBN: 978-964-96524-9-8 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۵۲۴-۹-۸

فهرست مطالب

۷	یادداشت مترجم
۱۱	۱. انسان‌شناسی و مطالعه دین
۳۷	۲. انسان‌شناسی دین
۵۳	۳. گفتمان انسان‌شناسی دین
۵۸	انسان‌شناسی در باب دین

قاعده بر این است که به جای تلاش برای تألیف یک کتاب، بویژه کتابی که به کار دانشجویان بیاید، آن هم در قلمرویی که هنوز ما ایرانیان در آن، جای پای محکمی نیافته‌ایم، در پی ترجمه آثار نویسندگانی باشیم که در آن حوزه‌ها سابقه و اعتباری بی‌چون و چوا دارند، اما جستجو، یافتن و انتخاب یک کتاب که به تنهایی همه ویژگی‌های مورد نظر را داشته باشد همیشه آسان نیست. در موضوع مطالعات انسان‌شناسانه دین، کتابهای بسیار نوشته‌اند و برخی از آنها به فارسی نیز ترجمه و منتشر شده است. ترجیح من آن بود که کتابی بسیار کم‌حجم بیابم و برای مطالعه پیشنهاد کنم که هم تهیه آن آسان باشد و هم کم‌شمار بودن صفحات آن، رغبت دانشجویان را به مطالعه آن برانگیزد. در عین حال چنین کتابی می‌بایست به طور جامع، مسائل راجع به روش‌شناسی مطالعه انسان‌شناسانه دین را نیز دربرمی‌داشت. در این کار توفیقی حاصل نشد ولی در عوض، این سه مقاله را یافتم که در کنار هم می‌توانستند هدفی را که در سر داشتم به نحوی تأمین کنند: (۱) فصلی از کتاب دین و فرهنگ از آتماری دوال مالفییت که با بیان ساده و نثری شیوا به توضیح و تبیین رویکرد «علمی» و روش انسان‌شناختی در دین‌پژوهی پرداخته است؛ (۲) مدخل «انسان‌شناسی دین» در *دائرة المعارف دین* و

جامعه که به شیوهٔ دانشنامه‌ای به مرور مطالعات انسان‌شناسانهٔ دین پرداخته و مؤلف آن - استفن گلیزیر - از پژوهندگان چیره‌دست و با اطلاعاتِ بروز در این زمینه است؛ و ۳) مقدمه‌ای از مایکل لمبک که در عین پیچیدگی و فشرده‌گی و ایجاز بسیار، برای دانشجوی محقق، به مثابه کمپلکسی از گفتمان نوین انسان‌شناسی دین تلقی تواند شد.

این سه مقاله به ترتیبی که در این دفتر گرد آمده‌اند می‌توانند به منزلهٔ یک دورهٔ کوتاه آموزشی، مجموعه‌ای از اطلاعات و تحلیل‌های لازم را برای آشنایی و ورود در سخن انسان‌شناسانه از دین، در اختیار دانشجویان قرار دهند.

آمارِی دوال مالفییت^۱، سال‌ها استاد انسان‌شناسی هانتر کالج^۲ نیویورک بود و از او سه اثر مهم در انسان‌شناسی دین به جا مانده است.^۳ مالفییت، متولد هلند بود و در جریان جنگ دوم جهانی در نهضت مقاومت هلند علیه اشغال‌گران نازی عضویت داشت. او در ۱۹۵۲ به آمریکا رفت و در ۱۹۵۹ در انسان‌شناسی از دانشگاه کلمبیا فارغ‌التحصیل شد. این مقاله محصول دورهٔ پختگی اندیشه‌های مالفییت در دههٔ ۶۰ میلادی، یعنی در روزگاری است که گفتمان انسان‌شناسی، چرخشی جریان‌ساز را از سر می‌گذراند.

استفن د. گلیزیر^۴ عضو هیئت علمی گروه انسان‌شناسی دانشگاه نبراسکا^۵، رئیس سابق انجمن انسان‌شناسی آگاهی و دبیر سابق انجمن مطالعات علمی

1. Annemarie de Waal Malefijt

2. Hunter College

3. *Religion and Culture: An Introduction to the Anthropology of Religion*, New York, Macmillan, 1968; *Image of Man: A History of Anthropological Thought*; *The Javanese of Surinam: Segment of the Plural Societies (Non-European Societies)*.

4. Stephen D. Glazier

5. Nebraska

دین است که به صورت تخصصی در حوزه دین، انسان‌شناسی و روابط نژادی پژوهش می‌کند. گلنیر اهل کانکتیکات است و پس از تحصیل در جامعه‌شناسی، انسان‌شناسی و الهیات در دانشگاه‌های پرینستون و کانکتیکات، در سال ۱۹۸۱ فارغ‌التحصیل شده است. بیشتر آثار پژوهشی محلی او در حوزه جزائر کارائیب صورت گرفته و بخش عمده کارنامه علمی او، ویراستاری و تدوین مجموعه‌های تخصصی در حوزه انسان‌شناسی دین بوده است.^۱

مایکل لمبک^۲، استاد انسان‌شناسی دانشگاه تورنتو کانادا است که سال‌ها شاگرد راپاپرت بوده و در ۱۹۷۸ از دانشگاه میشیگان فارغ‌التحصیل شده است. لمبک در عین تسلط بر حوزه کلاسیک مطالعات انسان‌شناسانه دین، پژوهشهای خود را در حوزه‌های نوین این رشته انجام می‌دهد.^۳ در ترجمه مقاله سوم که مقدمه لمبک بر گزیده‌ای است که از دو قرن مطالعات انسان‌شناختی دین فراهم آورده، حذف و جرحهایی صورت گرفت تا متن به صورت یک مقاله مستقل درآید و کتابنامه‌ای هم برای آن تنظیم شده است.

1. *Anthropology of Religion: A Handbook* 1999 (Editor); *The Encyclopedia of the African and African-American Religions* 2003 (General Editor); *Caribbean Ethnicity Revisited* 1985 (Editor); *A Flowerday, Selected Readings in the Anthropology of Religion: Theoretical and Methodological Essays* 2003 (Co-Editor); *The Anthropology of Religious Conversion* 2003 (Co-Editor).

2. Michael Lambek

3. *Human Spirits: A Cultural Account of Trance in Mayotte* (1981); *Knowledge and Practice in the Mayotte: Local Discourses of Islam, Sorcery and Spirit Possession* (1993); *The Weight of the Past: Living with History in the Mahajanga, Madagascar* (2003); *Tense Past: Cultural Essays in Trauma and Memory* (Co-Editor); *Ecology and the Sacred: Engaging the Anthropology of Roy A. Rappaport* (Co-Editor).